

OUDENAARDE GALGESTRAAT

ARCHEOLOGIENOTA BUREAUONDERZOEK VERSLAG VAN DE RESULTATEN

Titel: Archeologienota Oudenaarde Galgestraat

Erkend archeoloog: Bart Bot OE/ERK/Archeoloog/2016/00114

Auteurs: Bart Bot

Advies specialisten: /

Wetenschappelijke advisering: /

Projectcode bureauonderzoek: 2020E1

Locatiegegevens: Provincie Oost-Vlaanderen, Oudenaarde, Galgestraat, Tuinwijk

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: Xmax, ymax; xmin, ymin: 96993, 172047; 96858, 171887

Kadastergegevens: Oudenaarde, Afdeling 1, sectie A, perceelnrs. 229A3, 229Z2, 230E6, 206K2, 206W

Betrokken actoren: Bart Bot (erkend archeoloog), opdrachtgever

Plaats en datum: Ledeberg, 26/08/2021

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Bart Bot Archeologie.

Bart Bot Archeologie BV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUD

1. Inleiding	3
1.1. Onderzoeksopdracht.....	3
1.2. Wettelijk kader	3
1.3. Randvoorwaarden.....	4
2. Onderzoeksmethode	5
2.1. Motivering	5
2.2. Organisatie	5
3. Kader en aanleiding.....	6
3.1. Topografische situering	6
3.2. Huidige situatie en geplande werken.....	8
4. Assesmentrapport.....	12
4.1. Landschappelijk situering.....	12
4.2. Geologische situering.....	14
4.3. Bodemkundige situering	17
4.4. Historische schets.....	19
4.5. Kaartmateriaal	21
4.6. Archeologische voorkennis	29
4.6.1. Archeologische prospecties en opgravingen	29
4.6.2. Indicatoren.....	31
4.6.3. Archeologische nota's.....	32
5. Synthese	35
5.1. Archeologisch verwachtingspatroon.....	35
5.2. Onderzoeksvragen	36
6. Besluit.....	37
7. Bibliografie.....	38
8. Figurenlijst.....	40

1. INLEIDING

1.1. ONDERZOEKSOPDRACHT

Aanleiding van onderstaand bureauonderzoek vormt de geplande verkaveling te Oudenaarde (prov. Oost-Vlaanderen). Met dit bureauonderzoek wordt de eerste stap gezet van het archeologisch vooronderzoek met het oog op het bekomen van een archeologienota waarvan akte genomen is en aldus de behartiging van de archeologische belangen binnen de planrealisatie, conform het actueel Vlaams erfgoedbeleid.

Het archeologisch vooronderzoek betracht vooreerst archeologische artefacten en sites op te sporen binnen de grenzen van het projectgebied. Finaal formuleert het archeologisch vooronderzoek een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied, en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Een dergelijke inschatting kan gebeuren na het beantwoorden van de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2. WETTELIJK KADER

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande aanvraag van een omgevingsvergunning met betrekking tot het verkavelen van gronden waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt. De totale oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt circa 13141m². Vandaar

is men verplicht een archeologienota¹ bij de aanvraag in te dienen. Het projectgebied bevindt zich niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten is. Het valt noch in een beschermde archeologische site, noch in een vastgestelde archeologische zone.

Figuur 1 Historische stadskern Oudenaarde (groen) en locatie van het plangebied (rode cirkel). (bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/140026>)

1.3. RANDVOORWAARDEN

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

¹ Voor dit project werd er reeds een archeologienota opgemaakt waarvan akte werd genomen: [Vooronderzoek Oudenaarde Oudenaarde Galgestraat | Archeologieportaal Onroerend Erfgoed](#). Deze versie betreft een wijziging in het verkavelingsplan, 10 loten i.p.v. 13 loten (zie geplande werken).

2. ONDERZOEKSMETHODE

2.1. MOTIVERING

Doel van het bureauonderzoek is een zo helder mogelijk beeld te vormen van het archeologisch potentieel. Deze drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van het plangebied. Deze archeologische verwachting wordt getoetst en vergeleken met de geplande werken. Op die manier kan een gefundeerde uitspraak gedaan worden of er al dan niet verder archeologisch onderzoek is aangewezen.

2.2. ORGANISATIE

Om de archeologienota op te stellen werden verschillende bronnen geraadpleegd. Informatie over de geplande werken werd aangeleverd door de initiatiefnemer. Zo werden diverse bouwen en funderingsplannen verkregen om een zo duidelijk mogelijk zicht te krijgen op de geplande werken en hun impact.

Om een beeld te kunnen vormen van de fysisch-geografische situatie, een historisch kader te schetsen en bekende archeologische vindplaatsen te kunnen aantonen, werden verschillende bronnen geraadpleegd. Het meeste kaartmateriaal werd teruggevonden via Geopunt². Dit is de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie. Daarnaast werd gebruik gemaakt van Cartesius³, een databank met kaarten van het NGI (Nationaal Geografisch Instituut), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het projectgebied en de ruime omgeving ervan werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed (CAI)⁴ geraadpleegd. Het kaartmateriaal in deze archeologienota werd opgesteld met QGIS, dit is een vrij en open source geografisch informatiesysteem.

De gebruikte bronnen waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd, gezien de ligging van de site, niet opportuun geacht.

² <https://www.geopunt.be/kaart>

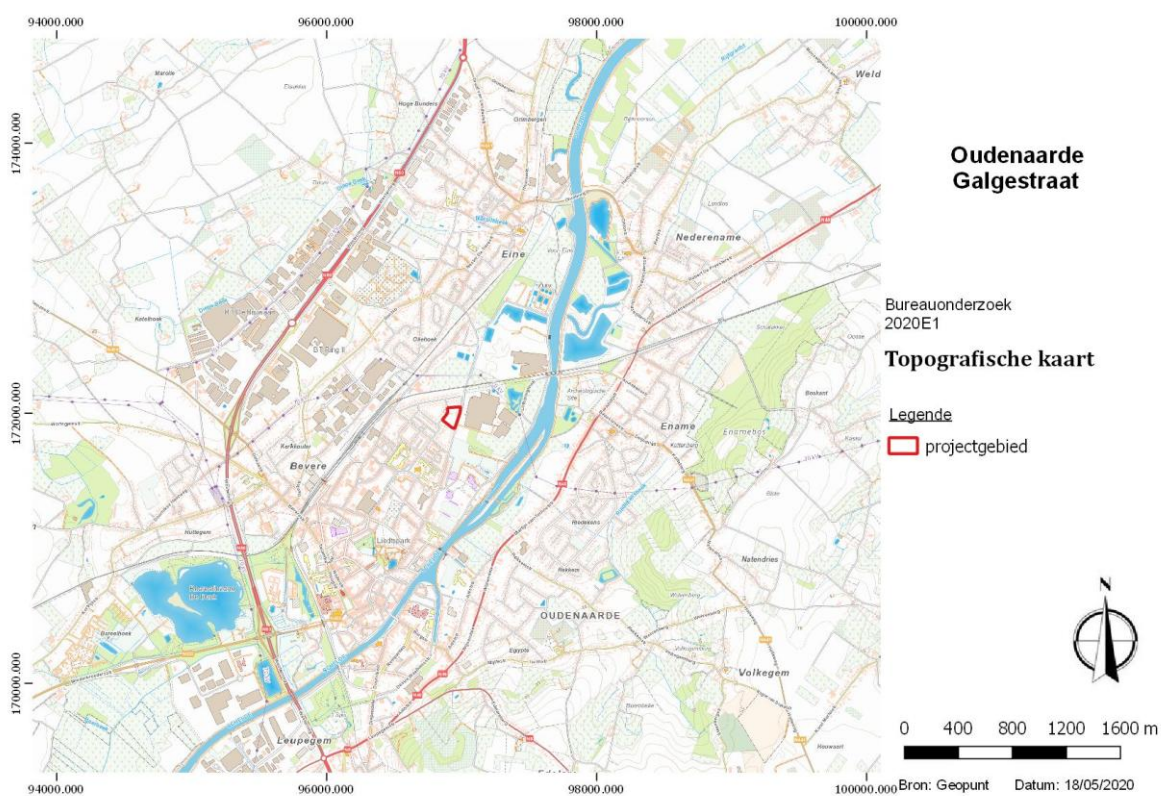
³ <https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <https://cai.onroerenderfgoed.be/>

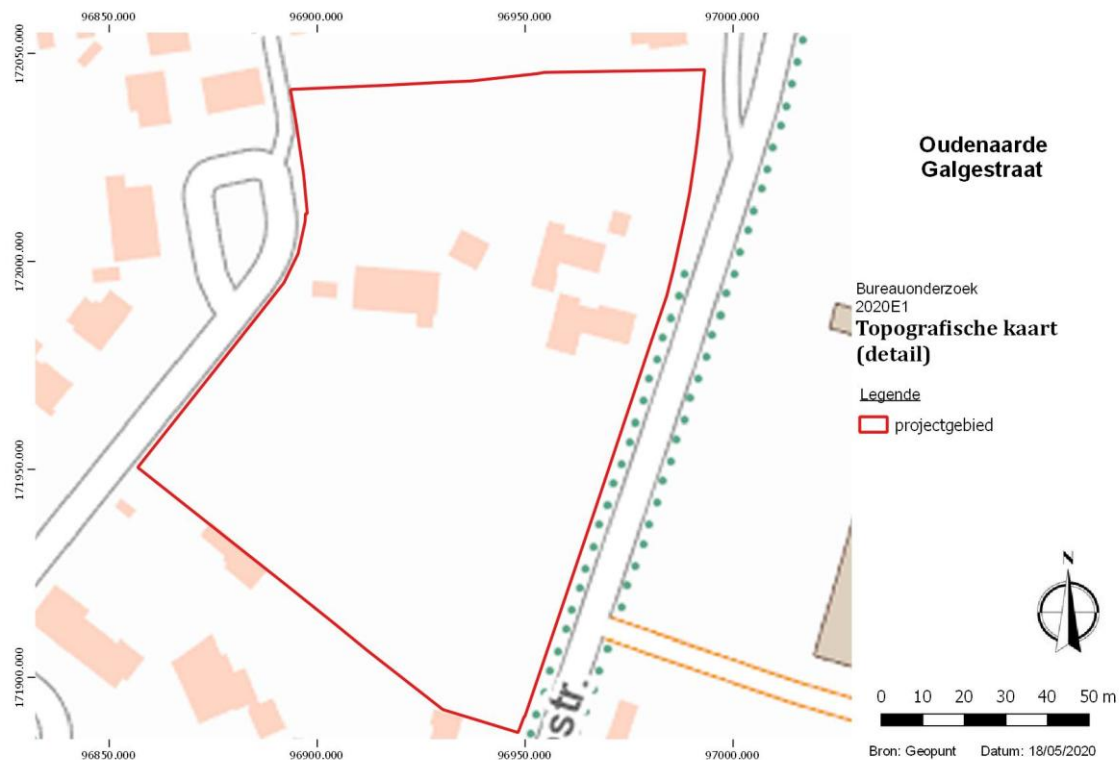
3. KADER EN AANLEIDING

3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING

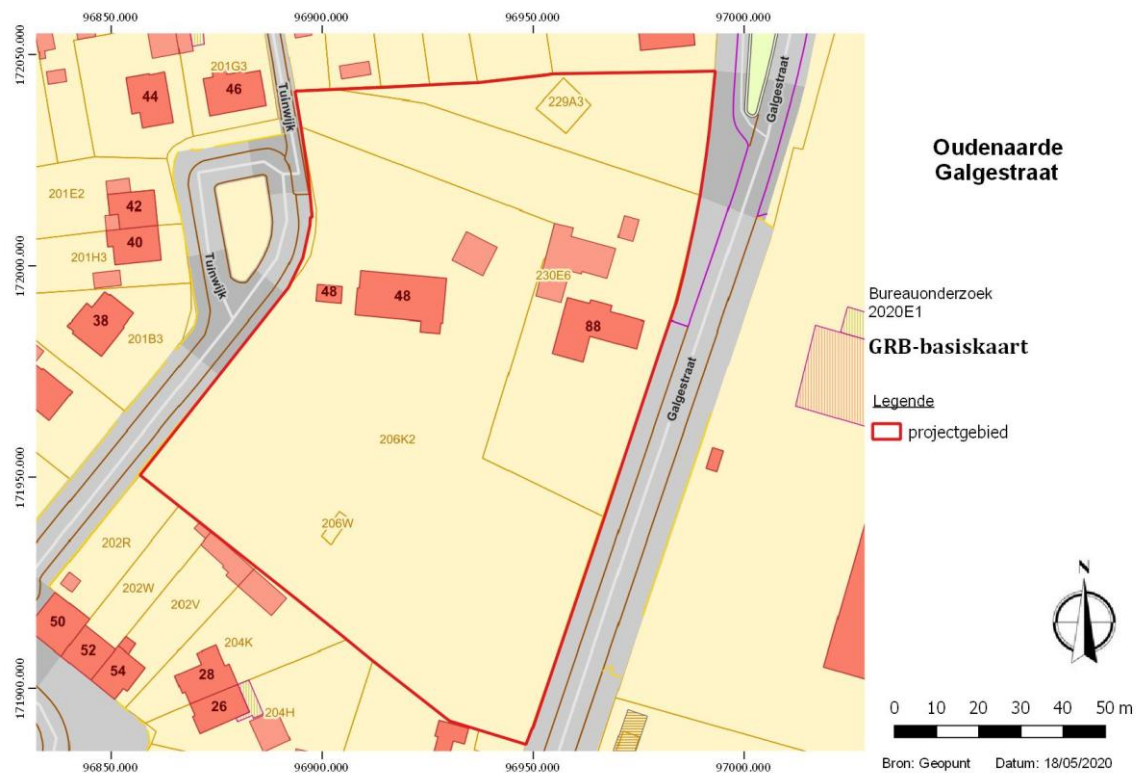
De stad Oudenaarde is te situeren in het zuidwesten van de provincie Oost-Vlaanderen. De fusiegemeente Oudenaarde bestaat naast deze stad nog uit vele deelgemeenten: Bevere, Edelare, Eine, Ename, Heurne, Leupegem, Mater, Melden, Mullem, Nederename, Volkegem en Welden. Het plangebied ligt ten noorden van de stadskern, 1,5km ten noorden van de Markt. Het plangebied situeert zich ten westen van de Boven-Schelde en de Galgestraat en ten oosten van de Tuinwijk. Kadastraal is het plangebied terug te vinden onder: Oudenaarde, Afdeling 1, sectie A, perceelnrs. 229A3, 229Z2, 230E6, 206K2, 206W.

Figuur 2 Topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt, NGI)

Figuur 3 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt, NGI)

Figuur 4 GRB-basiskaart met aanduiding van het plangebied en betrokken perceelnummers. (Bron: geopunt)

3.2. HUIDIGE SITUATIE EN GEPLANEDE WERKEN

Binnen het plangebied staat een villa met zwembad (nr. 48) en een conciërgewoning (nr. 88). Het gehele plangebied bestaat uit een aangelegd tuin met vele bomen. De villa heeft een oppervlakte van circa 250m² met ten westen een zwembad (circa 70m²), en rondom enkele kleinere bijgebouwen (samen circa 90m²). Ter hoogte van de villa bevindt zich eveneens verharding die doorloopt tot aan de Tuinwijk. Ten oosten van de villa staat een conciërgewoning (circa 190m²) met bijgebouw (eveneens circa 190m²). Rond deze woning is ook verharding aangelegd die verbinding maakt met de Galgestraat.

De opdrachtgever vraagt een omgevingsvergunning aan voor het verkavelen van 10 loten. Het gebouwenbestand en verharding ter hoogte van lot 3 (villa met zwembad) blijft behouden. Ook de conciërgewoning blijft behouden, het bijgebouw ten noordwesten van de conciërgewoning wordt afgebroken. Binnen het plangebied staan enkele waardevolle bomen die moeten behouden blijven. Figuur 8 is een plan met de te rooien bomen en de te behouden bomen.

De werken zullen gepaard gaan met vrij verregaande graafwerken in de bodem: de aanleg van funderingen en nieuwe nutsleidingen zullen een zekere impact hebben op de bodem. Ook het rollend verkeer binnen het plangebied zal een impact hebben.

Figuur 5 Recente orthofoto met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)

Figuur 6 Zicht op de conciërgewoning vanaf de Galgestraat. (bron: google)

Figuur 7 Uitsnede uit het ontwerpplan. (bron: opdrachtgever)

Figuur 8 Rooiplan met boomnrs. (bron: opdrachtgever)

4. ASSESMENTRAPPORT

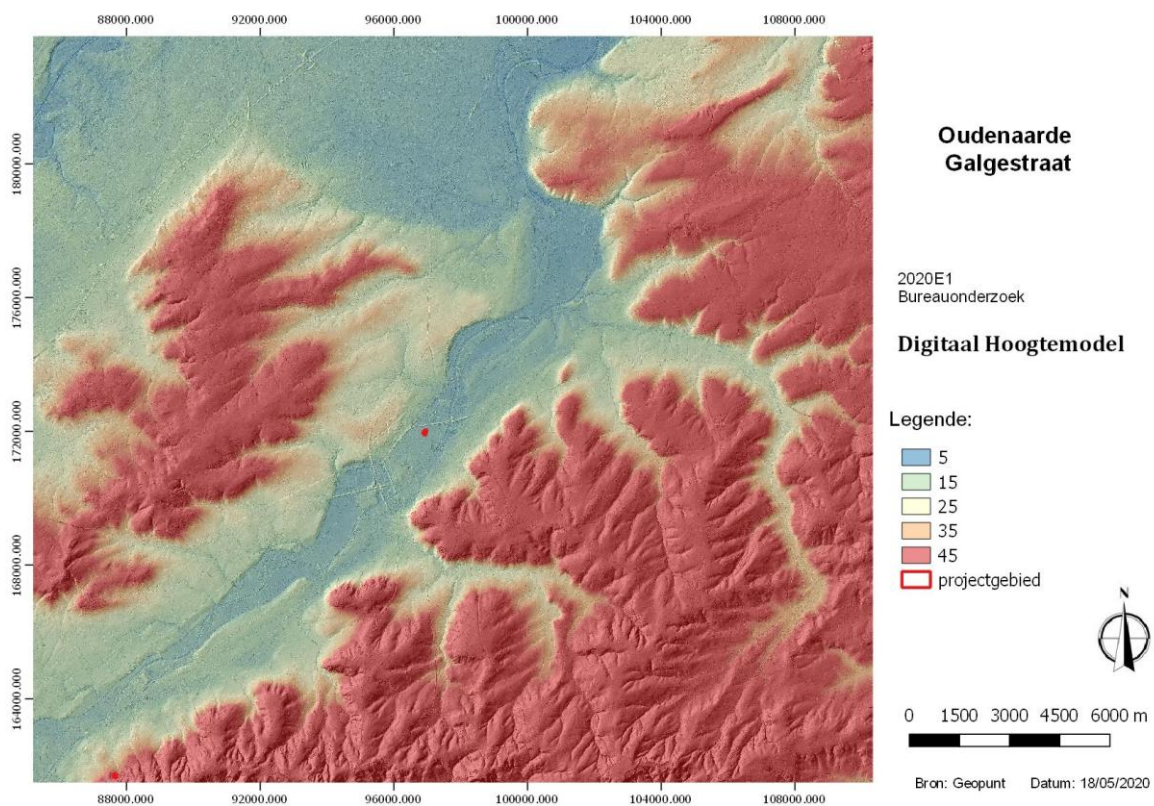
4.1. LANDSCHAPPELIJK SITUERING

Het studiegebied is, net zoals het centrum van Oudenaarde, gelegen binnen de alluviale vlakte van de Schelde, tussen 2 heuvelruggen in. Het reliëf binnen het plangebied is relatief vlak met TAW gemiddeldes die variëren tussen +10,4m en +11,4m.

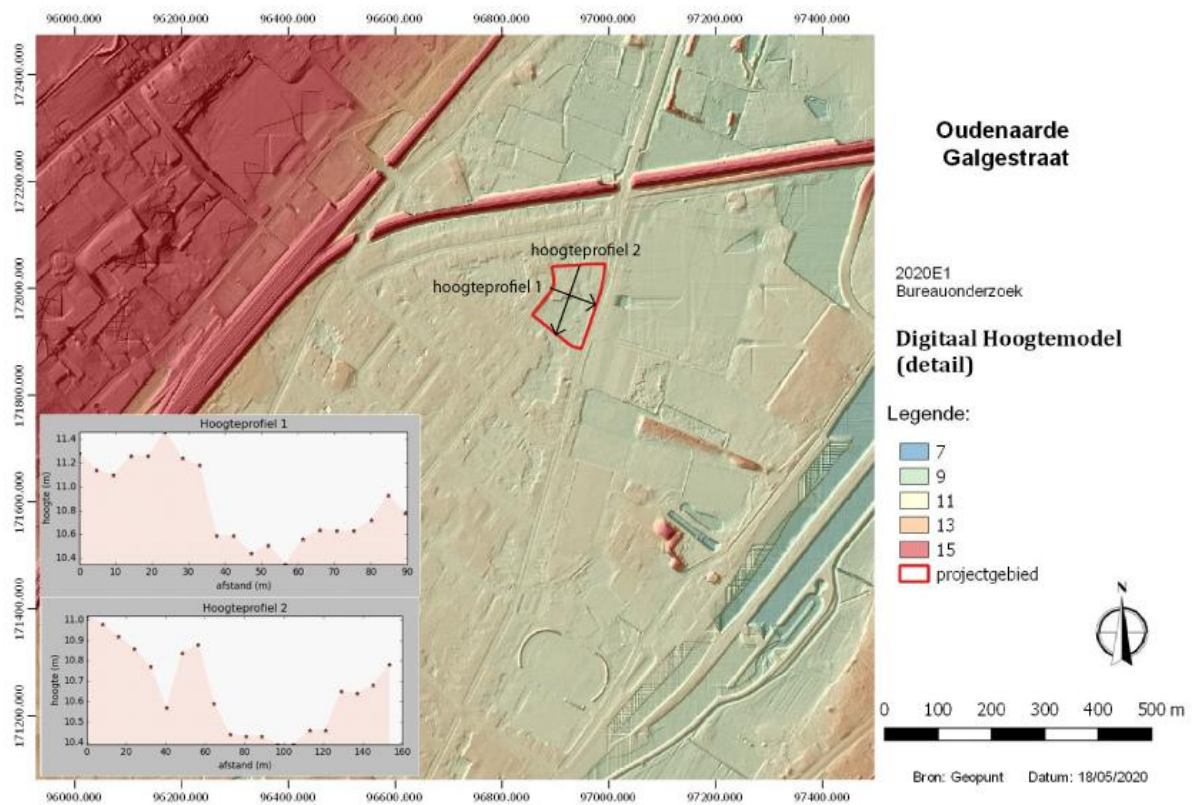
Hydrografisch situeert het plangebied zich binnen het Boven-Scheldebekken (deelbekken Scheldeheuvels). Precies ten oosten van het projectgebied loopt de gekanaliseerde Boven-Schelde. Op 400m ten zuiden van het plangebied loopt de Rietgracht, 630m ten noorden loopt de Leebeek.

De potentiële bodemerosiekaart toont aan dat er geen info voorhanden is voor wat betreft het plangebied. Rondom het plangebied bevinden zich gronden laag tot verwaarloosbaar potentieel op erosie.

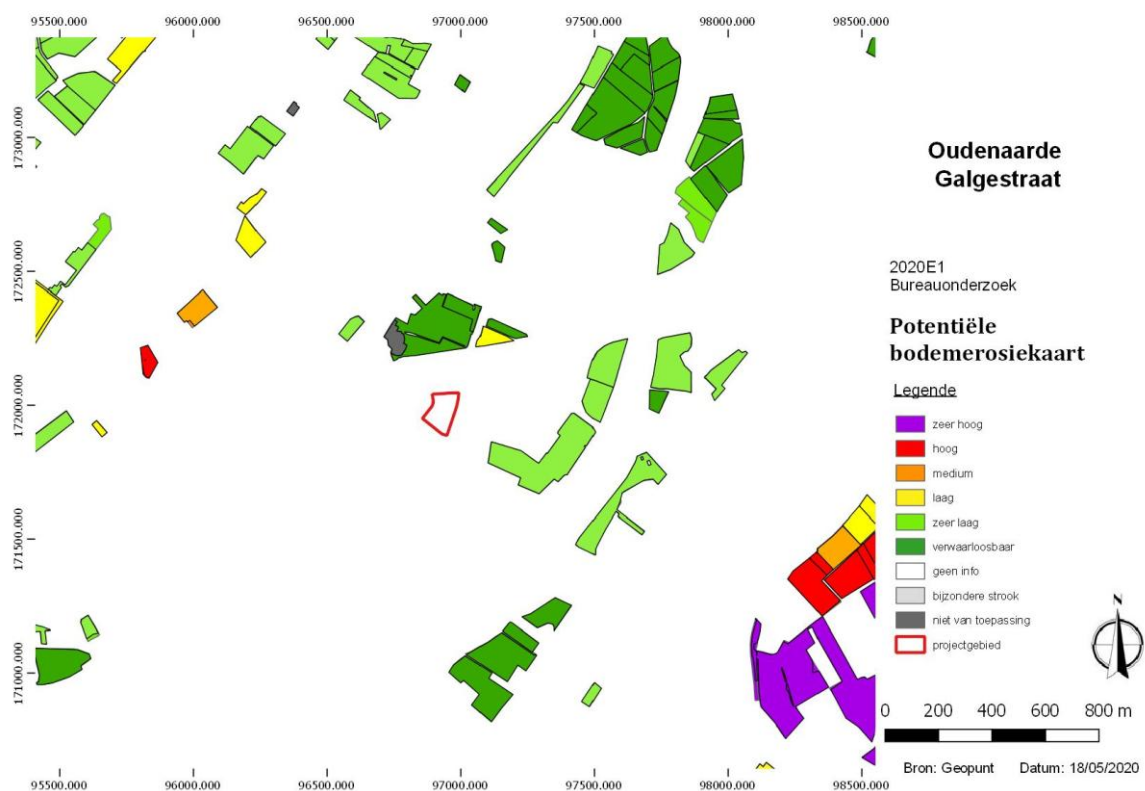
De geomorfologische kaart van de omgeving is niet voorhanden.

Figuur 9 Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

Figuur 10 Detail van het digitaal hoogtemodel met hoogteprofielen. (Bron: geopunt)

Figuur 11 Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

4.2. GEOLOGISCHE SITUERING

Het Tertiair is (was) een geologisch tijdvak dat de periodes Paleogeen (66,0-23,03Ma) en Neogeen (23,03-2,58Ma) omvat. Het is al enige tijd geen officieel erkend onderdeel meer van de chronostratigrafie zoals deze wordt vastgesteld door de *International Commission on Stratigraphy*. De benaming wordt echter nog veelvuldig gebruikt en zal ook hier worden toegepast.⁵

De Tertiaire ondergrond ter hoogte van het plangebied wordt gevormd door de Formatie van Kortrijk meer bepaald het Lid van Moen. Het Lid van Moen bestaat uit grijze klei tot silt.

Ten oosten van het plangebied werd een boring uitgevoerd (kb29d84e-B167⁶) tot op een diepte van -119m. De eerste 23m bestond uit zandige lagen, licht kalkhoudend uit het quartair. Vanaf 23m werd de Formatie van Kortrijk waargenomen bestaand uit klei tot op een diepte van 63m.

Het Tertiair (of liever het Neogeen) wordt gevolgd door de jongste periode in de aardgeschiedenis: het Quartair. Deze periode vangt dus 2.58 miljoen jaar geleden aan en is onderverdeeld in twee tijdvakken: het Pleistoceen en het Holoceen.

Het Pleistoceen (2.58Ma- 11.7ka) wordt gekenmerkt door grote schommelingen in het klimaat. De (vaak relatief lange) tijden waarin een koud klimaat bestond worden ijstijden (glacialen) genoemd. Tijden waarin het klimaat meer op dat van nu leek worden aangeduid met de term tussenijstijden (interglacialen) aangeduid. Deze grote klimaatschommelingen hadden grote gevolgen en de resultaten daarvan zijn vandaag de dag nog op veel plekken in het landschap te herkennen. Het jongste tijdvak is (vooralsnog) het Holoceen (11.7ka – heden). Dit tijdvak is gekenmerkt door een redelijk warm klimaat en is daarom ook geclassificeerd als een interglaciaal. Met name in het laatste deel van dit tijdvak is de invloed van de mens op de aarde sterk toegenomen, wat voor de geologie grote gevolgen heeft.⁷ De sedimenten van Quartaire ouderdom worden op grote schaal aan het oppervlak aangetroffen en zijn weergegeven op de Quartairgeologische kaart volgens het principe van profieltypekartering. Daarbij worden lithologie, genese en (chrono-) stratigrafie aangehouden als de belangrijkste kenmerken waar gronden op worden ingedeeld. De dikte van de Quartaire afzettingen varieert sterk in Vlaanderen, van minder dan een meter tot circa 30 meter.⁸

⁵ <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale> ICS, 2017

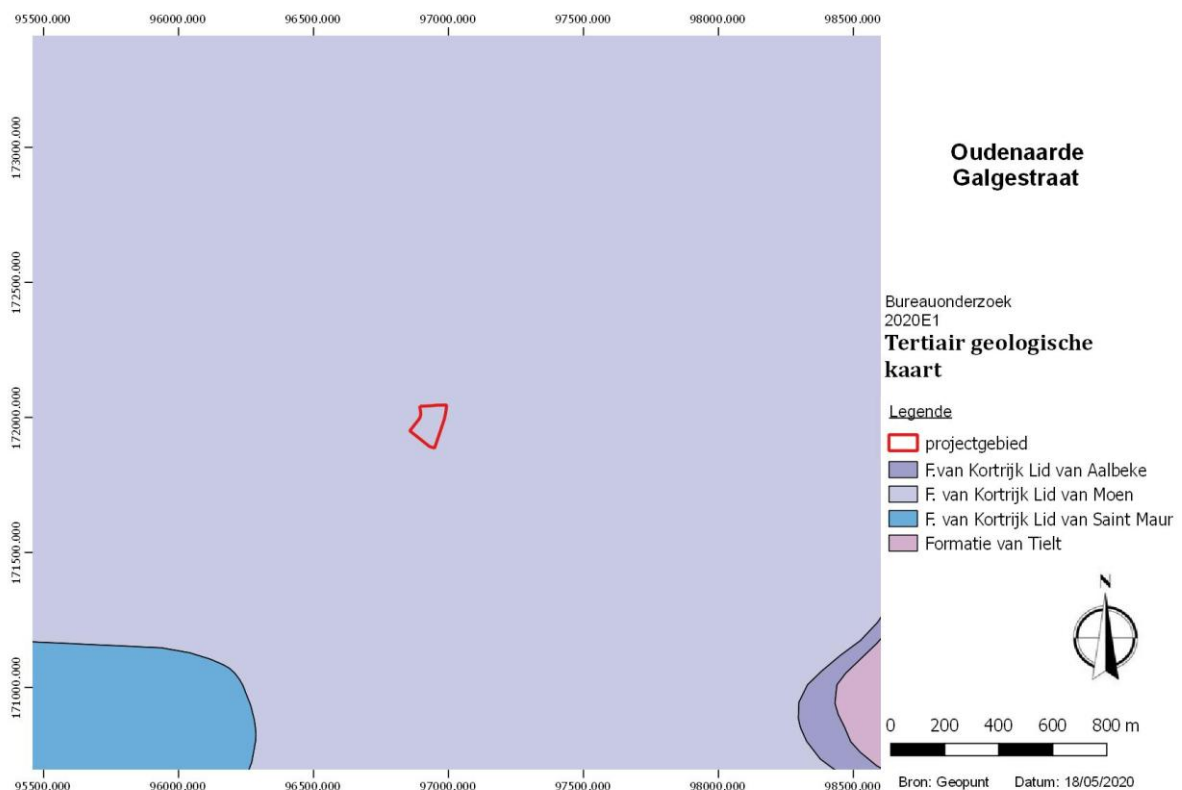
⁶ <https://www.dov.vlaanderen.be/zoeken-ocdov/proxy-boring/boorstaat/1969-076342/rapport/rapportboringstandaard?outputformaat=PDF&titel=DOV+Boorrapport>

⁷ <http://www.stratigraphy.org/index.php/ics-chart-timescale> ICS, 2017

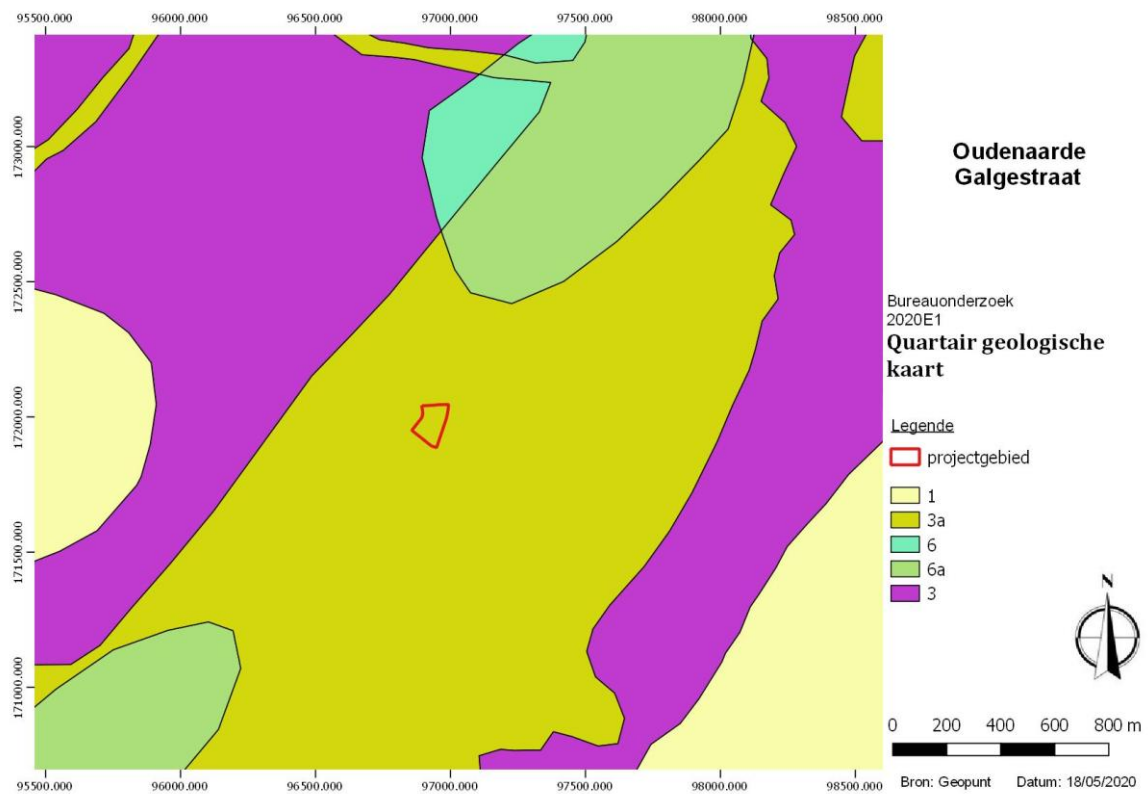
⁸ <https://www.dov.vlaanderen.be/page/quartairgeologische-kaart-150000> DOV, 2019

Op de Quartair geologische kaart met schaal 1:200 000 bevindt het plangebied zich ter hoogte van type 3a.

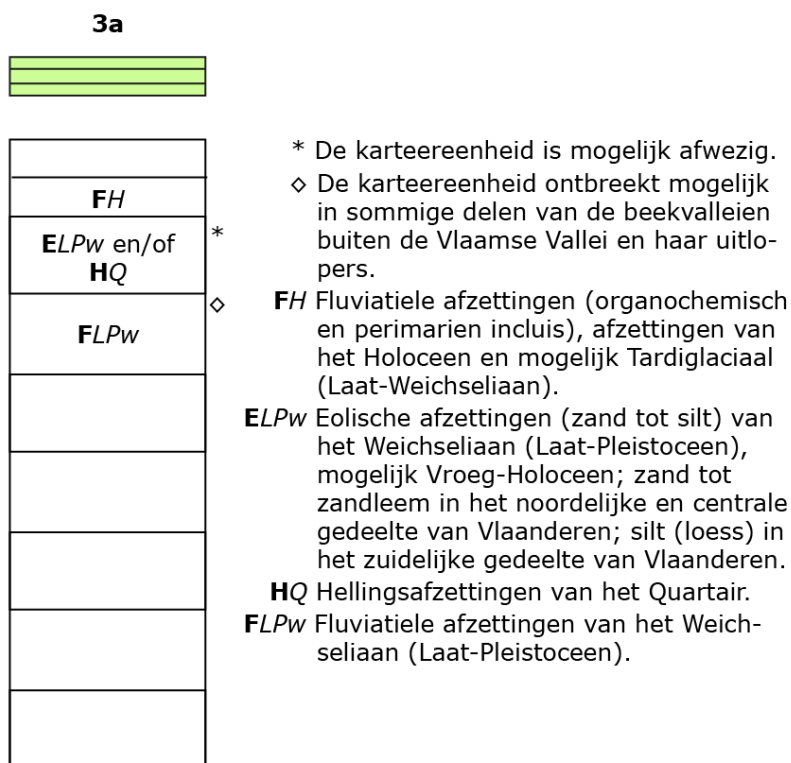
- Type 3a: Hierbij zijn aan de top (organochemisch en primairien inclusief), afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tariglaciaal (laat-Weichseliaan) aanwezig. Hieronder bevindt het Weichseliaan, mogelijk nog vroeg hellingsafzettingen van het Quartair aanwezig (HQ) zijn. Het is evenwel ook mogelijk dat deze karteereenheid afwezig is. Onder deze Weichseliaan (FLPw).

Figuur 12 Tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)

Figuur 13 Quartaire geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)

Figuur 14 Uitleg type 3a. (bron: geopunt)

4.3. BODEMKUNDIGE SITUERING

Het plangebied bevindt zich binnen OB-gekarteerde gronden. Dit zijn zogenaamde bebouwde gronden. Net ten oosten van het plangebied bevinden zich opgehoogde gronden (ON). Voorts komen rondom het plangebied zowel zandleembodems voor als sterk gleyige kleibodems.

4.4. HISTORISCHE SCHETS⁹

Hoofdrolspelers betreffende de vroegmiddeleeuwse stadsontwikkeling van Oudenaarde zijn de Schelde en twee domeinen die op beide oevers als opposanten tegenover elkaar geplaatst waren. Aan de linkeroever het Karolingische koningshof van Petegem en langs de rechteroever het Ottoonse marktgrafelijk centrum van Ename. Na het Verdrag van Verdun (843) kreeg de Schelde plots een politieke betekenis en vormde de stroom de grens tussen de bisdommen Kamerijk op de rechteroever en Noyon-Doornik op de linkeroevers en scheidde tevens West en Midden-Francia.

Op de linkeroever van de Schelde ontwikkelde zich tijdens de vroege middeleeuwen een domein dat rechtstreeks bezit was van Karel de Kale, namelijk Villa Pettinghem. Dit domein spreidde zich uit over het huidige Petegem, Oudenaarde en Eine. Het domein werd bestuurd vanuit een centraal hof in Petegem. In 1976 werd op de plaats die in Petegem bekendstaat als 'het Oud Kasteel' een Karolingisch koningshof opgegraven. Vanaf de 11de eeuw kam het bestuur in handen van de heren van Peteghem.

Ook aan de rechteroever van de Schelde lag een vroegmiddeleeuws domein, namelijk de Villa Iham, dat het gebied van het huidige Ename en Nederename omvatte.

Ename kon zich op korte termijn sterk ontwikkelen door o.a. de sterke stijging van de landbouwproductie in de 10de-11de eeuw. Door de stijgende productie kwam er een voedseloverschot waardoor bepaalde landbouwers zich konden toespitsen op meer gedifferentieerde activiteiten. Ook aan de westzijde van de Schelde zouden zich in deze periode de eerste marktgerichte activiteiten ontplooiën. De plaats waar dit commercieel gebeuren georganiseerd zou worden was vanzelfsprekend van primordiaal belang. Er werd geopteerd voor een plaats buiten de vruchtbare zandleemgronden van het domein die niet voor landbouw in aanmerking kwam. Het betrof een verheven terrein dat tot de buitenbocht van de Schelde reikte, en waarvan de hoogte boven het alluvium bewoning toeliet. De aansluiting met de Schelde was van prioritair belang voor het transport van goederen en het innen van tolheffingen. De naam 'Oudenaarde' herinnert nog steeds aan de plaats die toen werd gekozen. (Aard betekent een verhevenheid bij een rivier).³ De gunstige ligging van Oudenaarde aan de Schelde stimuleerde de handelsactiviteit en de ontwikkeling van een nederzetting op beide oevers tot een stedelijk gebied. Oudenaarde is ontstaan na de teloorgang van de vroegmiddeleeuwse

⁹ De hiernavolgende historische beschrijving is gebaseerd op de studie 'Callebout, D., De Groote, K. & Ameels, V. 2012: Het ontstaan van de stad: een moeizaam verhaal. In: TRIO P., CASTELAIN R., VAN KERKHOVEN G. & DE SMET M. (red.), Tijd voor Oudenaarde, Museum Oudenaarde en de Vlaamse Ardennen, Oudenaarde, 17-32.'

portus Ename, als een nieuwe nederzetting stroomopwaarts op de Schelde, op de plaats waar de graaf van Vlaanderen tussen 1000 en 1030 een burcht had gebouwd. Het plangebied is gelegen ter hoogte van deze burcht.

Bij de uitbreiding van Oudenaarde werd de Grote Markt aangelegd. Er zijn geen historische gegevens gekend over de aanleg van de tweede stadsomwalling. Desalniettemin wordt ze wel vermeld in een verslag over de grote stadsbrand van 1279. De oprichting van de burcht moet vermoedelijk gedateerd worden tussen 1000 en 1030, het jaar waar voor het eerst melding wordt gemaakt van de stad Oudenaarde. Allicht werd de burcht opgericht als uitvalsbasis voor een oostwaartse expansie van Boudewijn IV. Het middeleeuws kasteel van Pamele of de Borch van Oudenaarde' werd in leen gegeven aan de Baron van Pamele, die tevens gouverneur en heer van Oudenaarde was. Andere historici stellen dat de burcht door de heren van Oudenaarde werd opgetrokken.

In 1038 duikt Hugo, de oudst bekende heer van Oudenaarde, als eerste eigenaar van de burcht in de bronnen op. In 1064 wordt voor het eerst melding gemaakt van een 'turris Aldenardensis' en in 1127 van een stenen toren. De 11e-eeuwse donjon werd in de 13de eeuw vervangen door een kasteel met uitspringende torens. Guillaume de Locquenghien, heer van Oudenaarde en baron van Pamele, liet de vervallen versterking vervangen door een nieuw kasteel in 1127. Cartografische bronnen, zij het van een latere periode, tonen aan dat het omwalde kasteel een onregelmatige achthoekige vorm had rondom een binnenplaats met op de noord-, west- en oosthoek ronde torens en in de weermuren ertussen nog eens kleinere torens. De toegang bestond uit een valbrug met een imposant poortgebouw dat geflankeerd was door ronde torens. P. Van Butsel stelt dat een deel van het kasteel uitbrandde in 1374, waarna het op een sierlijke manier heropgebouwd werd.⁶ Het uitzicht van de middeleeuwse stad werd in belangrijke mate bepaald door het religieuze leven. Sedert de 13de eeuw waren in de stad een groot aantal kloostergemeenschappen gevestigd. In de 13de eeuw werd - samen met een belfort en lakenhal - een groot rechthoekig marktplaats aangelegd, waarop de voornaamste straten uitkwamen die naar de vroegere stadspoorten voeren. De kleine stad verrijkte aanzienlijk door een bloeiende lakennijverheid, tapijtindustrie en zilversmeedkunst.

In 1667 valt Lodewijk XIV Vlaanderen binnen. Frankrijk behoudt Oudenaarde ook na het Verdrag van Aken (1668) waarna Vauban de opdracht gaf om de versterkingen van Oudenaarde aan te passen. De gewijzigde stadsversterkingen zijn duidelijk waarneembaar op de historischcartografische bronnen. De Frans-Spaanse oorlog breekt opnieuw uit in 1683. Oudenaarde werd stevig getroffen door beschietingen en bombardementen. Meer dan de helft van de huizen en kerken werd in as gelegd.

In 1708 vond de Slag bij Oudenaarde plaats. Frankrijk had zijn oog laten vallen op de Spaanse troon, wat leidde tot de Spaanse Successieoorlog. Tijdens de Slag bij Oudenaarde leed Frankrijk

een zware nederlaag. De slag werd op enkele kilometers van Oudenaarde uitgevochten, nabij het kasteel van Bruwaan.

In 1782, onder het Oostenrijks bewind, begon men met de sloop van de vestingwerken. Door de modernisering van het oorlog voeren waren deze overbodig geworden.

In de 19de eeuw kwam er een industriële heropleving. In 1857 werd ook de spoorlijn Gent-Blaton aangelegd met een halte in Oudenaarde. Het station van Oudenaarde bevindt zich op ca. 100m ten noordwesten van het studiegebied. Vanaf de 20ste eeuw verdwijnen de grote fabrieken naar de periferie van de stad, voornamelijk langsheen de waterwegen.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden de Sint-Walburgakerk, het stadhuis, de bruggen over de Schelde en een aantal woningen sterk beschadigd na de Slag aan de Schelde op 1 november 1918. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was de materiële schade aan de stad meer beperkt.

Vandaag is Oudenaarde een provinciale stad met voornamelijk een onderwijs- en handelsfunctie.

4.5. KAARTMATERIAAL

Op de Deventerkaart uit de 16de eeuw bevindt het plangebied zich buiten de bebouwde zone. Ten zuiden van het plangebied situeert zich de buitenwijk 'Eine'.

In 2011 en 2012 werd door het Ename Expertisecentrum voor Erfgoedontsluiting een archeologische evaluatie en waardering uitgevoerd van het slagveld van Oudenaarde 1708. Dit in opdracht van het Agentschap Onroerend Erfgoed in functie van het opmaken van een beschermingsdossier. Op basis van dit onderzoek werd een afbakening van het slagveld voorgesteld, deze is visueel weergegeven op onderstaande figuur. Op deze figuur is te zien dat het studiegebied zich maar net buiten de zone van het slagveld bevindt. Op deze plaats is de afbakening weergegeven met stippellijn: op basis van het onderzoek is men niet geheel zeker tot waar deze grens doorloopt. Er is dus een kans dat het studiegebied toch nog deel uitmaakte van de slagveldzone, weliswaar aan de buitenrand.

Een eerste kaart die voorhanden is, is de Frickx-kaart uit 1744. Op deze kaart van Frickx is duidelijk te zien dat enkel stadskernen, wegen en belangrijke bouwwerken zoals kerken, kastelen, etc. werden weergegeven. Het ontbreken van bebouwing op deze kaart betekent dus niet per definitie dat er geen gebouwen stonden. Burgerlijke architectuur kreeg op deze kaarten immers zeer weinig aandacht. Het georefereren van dergelijke kaarten is, doordat zij niet schaalvast zijn, vrijwel onmogelijk.

De Villaret-kaart werd aangemaakt naar aanleiding van de Franse veroveringen in onze streken tussen 1745 en 1748, met de bedoeling de gebieden gedetailleerd te karteren. Eén van de ingenieur-geografen die aan het project meewerkte was Jean Villaret, waaraan de naam voor de kaart ontleend werd. Hij was verantwoordelijk voor het gebied tussen Menen-Gent-Doornik tot Maastricht-Luik, wat recent beschikbaar werd gesteld door het agentschap Onroerend Erfgoed en AGIV. Een collega van hem bracht al eerder tussen 1729 en 1730 de kustregio en Westhoek in beeld, maar die zijn (nog) niet vrij raadpleegbaar. De kaartbladen zijn zeer gedetailleerd, zowel naar topografie als bebouwing, wegen, etc., bijgevolg zijn ze zeer interessant voor historisch onderzoek, maar zijn moeilijk correct te georefereren. De kaart toont aan dat er zich geen bebouwing binnen het plangebied bevond en dat het plangebied vermoedelijk in gebruik was als akkerland of weiland.

De kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik werd opgesteld tussen 1771 en 1777 door de graaf de Ferraris. Het is een interessant document, omdat alle gebouwen ingemeten werden en ook de omgeving werd vrij waarheidsgetrouw opgetekend (rivieren, grachten, poelen, bossen, hagen, etc.). Er dient wel de kanttekening gemaakt te worden dat deze kaart vooral vanuit een militair standpunt opgetekend werd. De gebieden die in dat kader minder interessant waren, werden minder nauwkeurig ingemeten. Op de kaart van Ferraris (1777) staat het plangebied afgebeeld als weiland.

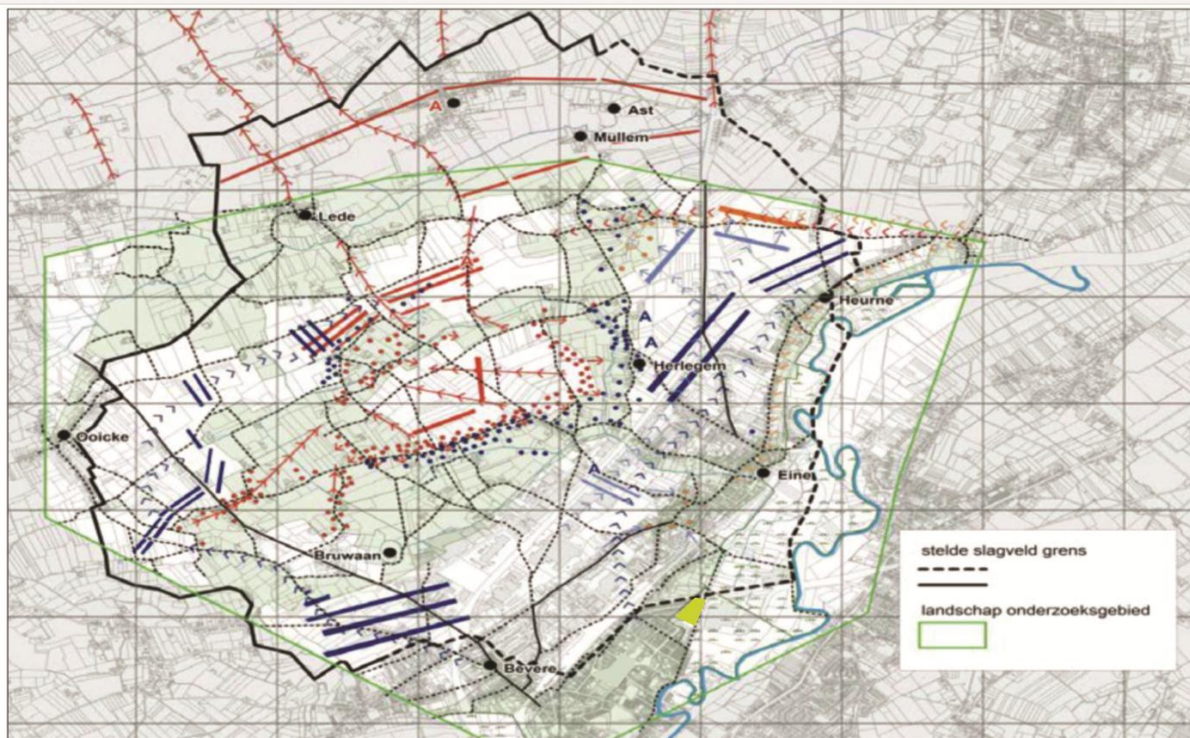
De kadastrale kaarten die tot de Atlas der Buurtwegen werden opgemaakt tussen 1843 en 1845 naar aanleiding van de uitvoering van een wet uit 1841. De bedoeling was een inventaris te maken van alle kleine wegen met openbaar karakter. Ook op deze kaart wordt geen bebouwing afgebeeld binnen het plangebied, wel percelering. Het plangebied ligt ten westen van de Galgestraat.

De kaart Vandermaelen (1846-1854) biedt weinig nieuwe info. De Poppkaart (1842-1879) toont de perceelgrenzen binnen en rondom het plangebied en is voorts sterk gelijkaardig aan de Atlas der Buurtwegen.

De orthofoto-sequentie toont aan dat in de 20ste eeuw de villa binnen het plangebied verschijnt.

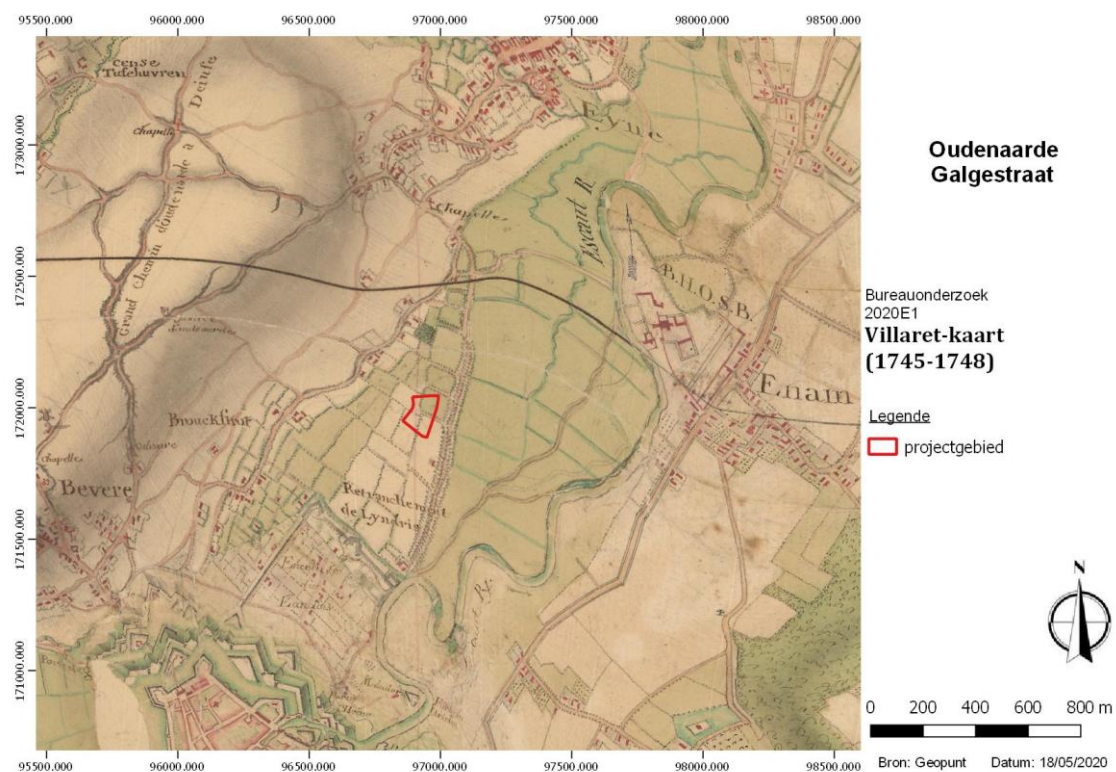
Figuur 16 Deventerkaart (16de eeuw) met aanduiding van het plangebied (rode cirkel). (bron: cartesius.be)

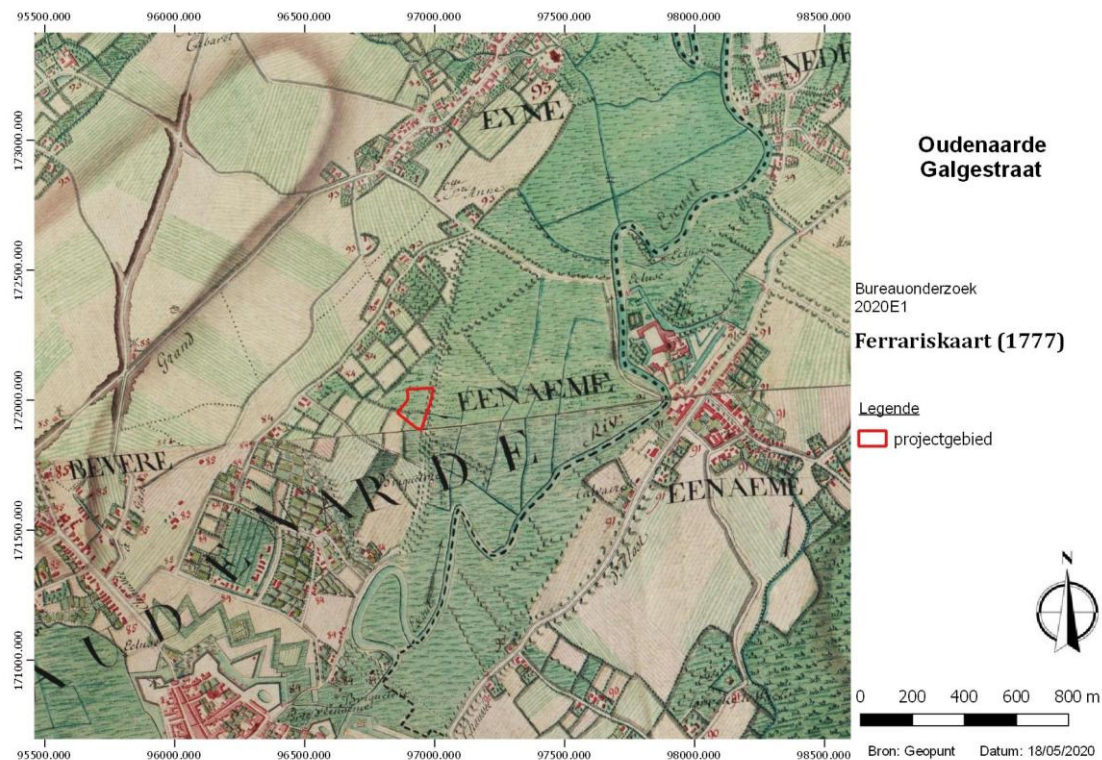
Figuur 17 Voorgestelde afbakening van het slagveld van Oudenaarde met aanduiding van het studiegebied in het geel (Foard et al., 2012)

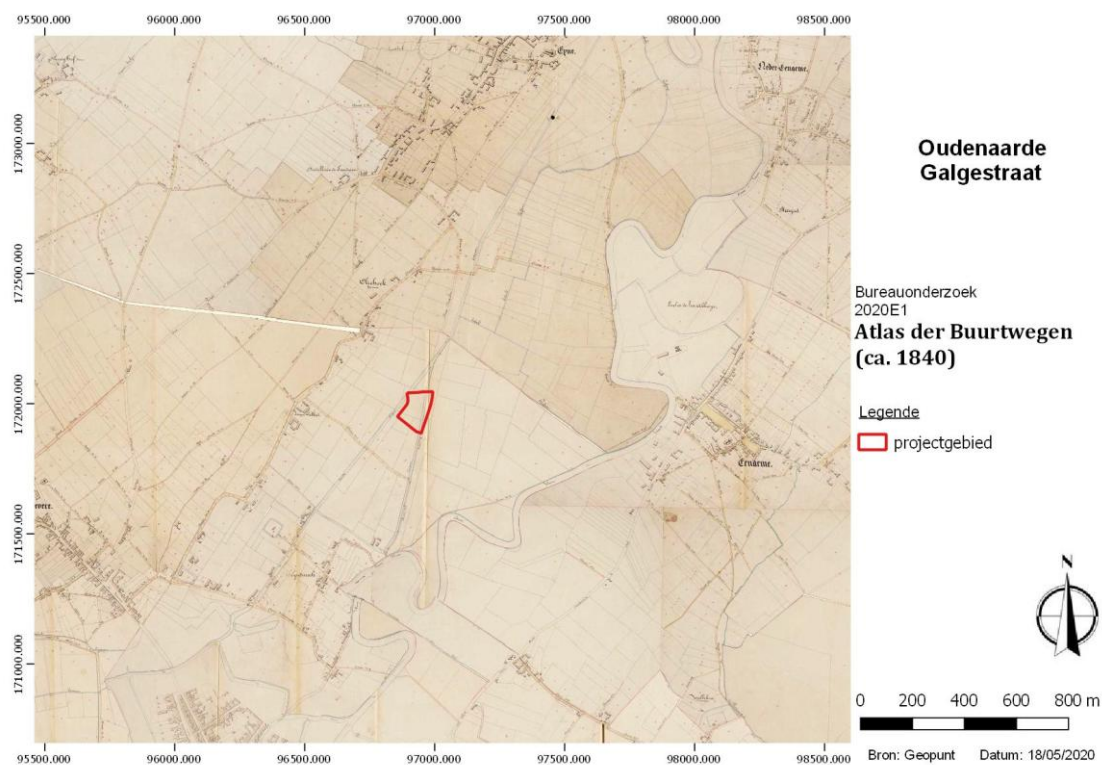
Figuur 18 Frickx-kaart (1744) met aanduiding van het projectgebied. (bron: geopunt)

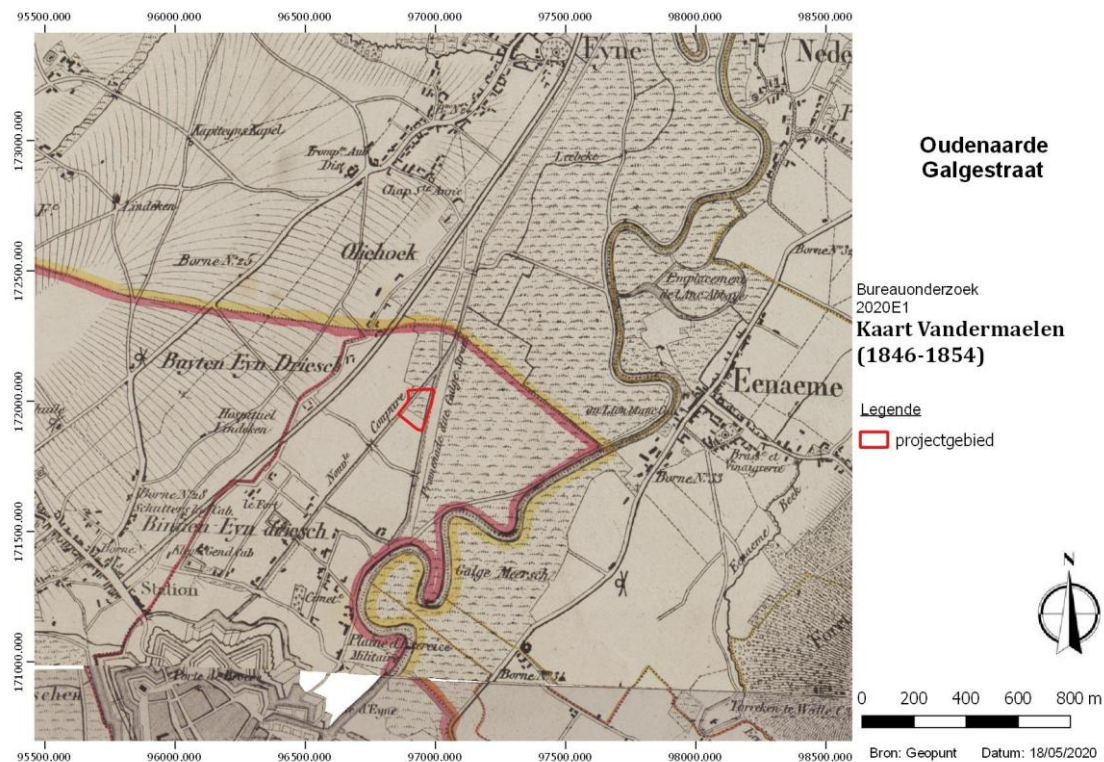
Figuur 19 Villaret-kaart (1745-1748) met aanduiding van het plangebied. (bron: geopunt)

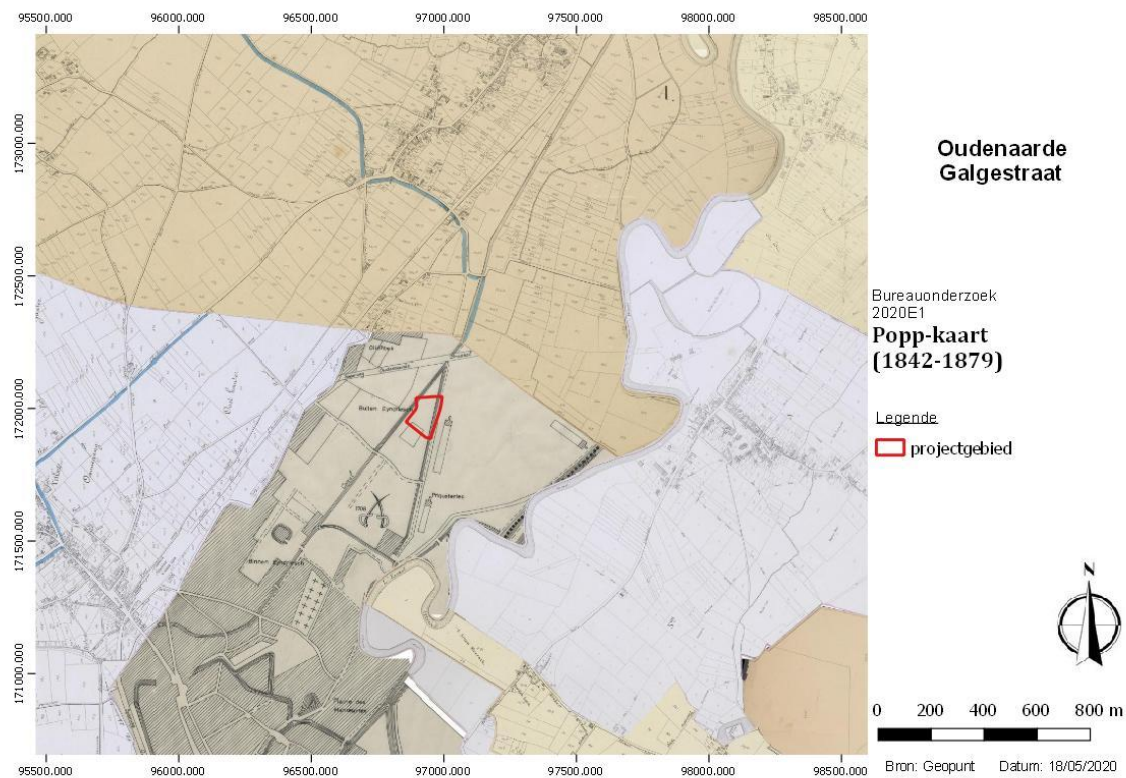
Figuur 20 Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

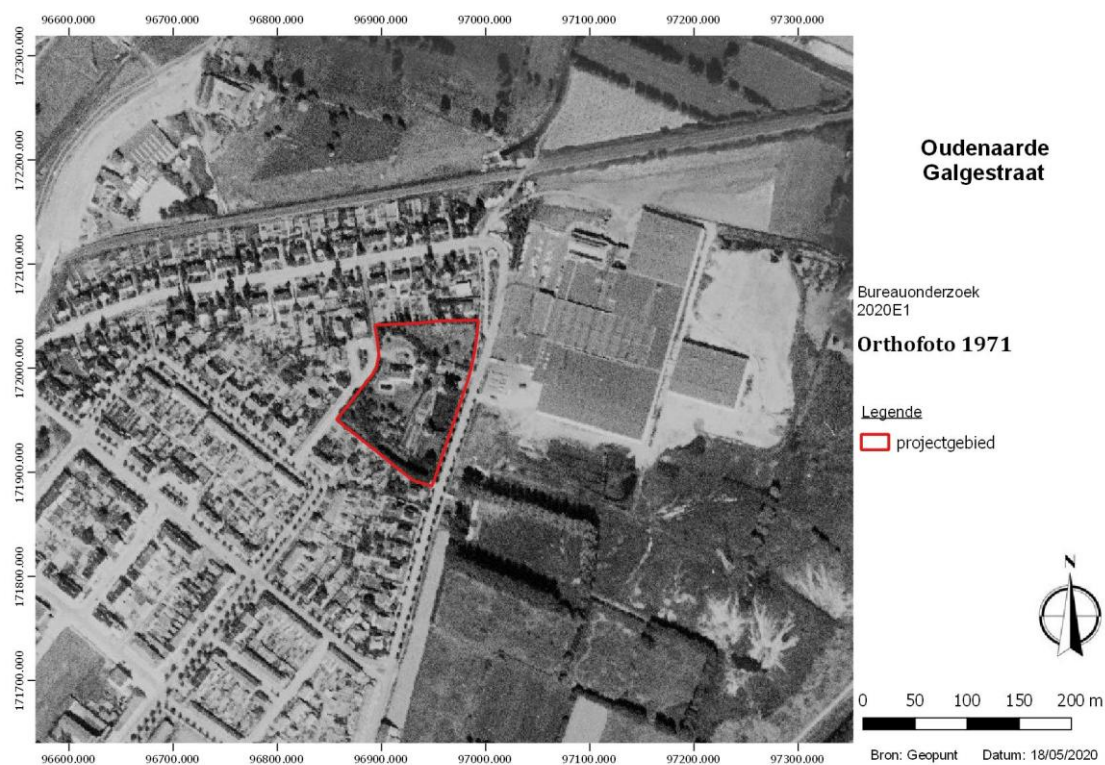
Figuur 21 Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

Figuur 22 Kaart Vandermaelen (1846-1854) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

Figuur 23 Popp-kaart (1842-1879) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)

Figuur 24 Orthofoto uit 1971. (Bron: geopunt)

Figuur 25 Orthofoto uit 1979-1990. (Bron: geopunt)

Figuur 26 Orthofoto uit 2015 met aanduiding van het plangebied. (bron: geopunt)

4.6. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

De belangrijkste bron voor de archeologische gegevens werd bekomen via de CAI. In onderstaande lijst worden de relevante CAI-items opgesomd. Voor de interpretatie en met het oog op het formuleren van een goede archeologische verwachting van het plangebied wordt een onderscheid gemaakt tussen archeologische prospecties en opgravingen enerzijds en archeologische en historische indicatoren anderzijds.

4.6.1. ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIES EN OPGRAVINGEN

- Cai 501031¹⁰: ten oosten van het plangebied bevindt zich de Sint-Salvatorabdij/Castrum van Ename. Aan het einde van de 10de eeuw werd een aula en een donjon opgericht. Rond de kerk strekte zich een woonzone uit met greppels, houten gebouwen en Grubenhäuser (verschillende houtbouwen werden opgegraven). Na de opgave van de gebouwen werd het terrein met een 1m dik leempakket opgehoogd. Vanaf 1063 vangt de abdifase aan.
 - Abdij met St-Salvatorkerk als abdijkerk (verlegging koor oudere kerk) en bijhorende kloostergebouwen (refectorium, pandgang, lavatorium, abtswoning, latrines).
 - Bij de priorij een 17de-eeuwse afvalput gevonden.
 - De westvleugel was oorspronkelijk opgetrokken in Doornikse kalksteen, maar werd op een bepaald moment (15de-16de eeuw?) vervangen door een baksteenstructuur.
 - De abtswoning was opgericht over twee los van het kloosterpand gelegen constructies. Vermoedelijk gaat het om artisanale gebouwen.
 - In de westvleugel twee middeleeuwse latrines bij een vertrek dat dienst deed als gastenverblijf of abtswoning. De inhoud van een van de latrines werd onderzocht op planten- en dierenresten. De konijnresten werden met C14 onderzocht en konden gedateerd worden in de 15de eeuw.
 - Afvalput in keukencomplex waarin grote hoeveelheid aardewerk werd gevonden (ca. 1200 stuks) naast glas, metaal, houtresten en bouw materiaal. In de zone ten westen van de keuken werden

¹⁰ De Groote K. & Lemay N. 1994, pp. 401-418.

turfblokken aangetroffen (te dateren eind 12de eeuw - begin 13de eeuw).

- Beer- en afvalput in het gastenkwartier te dateren in de 14de - 15de eeuw. De vulling geeft informatie over de voeding binnen de laatmiddeleeuwse abdij
 - In verscheidene vertrekken van het klooster werden resten van geglazuurde tegelvloeren aangetroffen.
 - in het noordelijke zijkoor van de 12de-eeuwse abdijskerk werd een puinlaag aangetroffen. Hierin werd een aan twee zijden bewerkte ivoren bovenstuk van een kromstaf gevonden. Deze is zeer goed te dateren (tussen 1170 en 1190) en behoorde wellicht toe aan ofwel abt Giselbert II ofwel abt Lambert III.
 - De abdij werd omgeven door een grachtenstelsel
 - De abdijsgracht werd ook opgegraven
 - Van het grafveld werden enkel verstoorde kuilen gevonden.
- Cai 503485¹¹: ten oosten van het plangebied bevindt zich de Sint-Laurentiuskerk uit de 12de eeuw. Tijdens een opgraving werden Romeinse sporen gevonden. Het ging om een stelsel van haaks op elkaar staande greppels. Van de kerk werd nog de Ottoonse vloer gevonden. Ook resten van de brand uit 1180 werden aangetroffen, braakballen van uilen wijzen op leegstand, een oventje met loodresten kan waarschijnlijk in verband met herstellingswerken aan de kerk gebracht worden. Een 180 skeletten werden opgegraven. Als laatste kan een laatmiddeleeuwse afvalput vermeld worden.
- Cai 501378¹²: tijdens een archeologisch onderzoek aan het Liedtskasteel werden resten van de Vaubanversterking en een profiel van de vestingsgracht uit de het einde van de 17de eeuw gevonden.
- Cai 211314¹³: ten zuidwesten van het plangebied werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd naar aanleiding van bouw van een nieuw handelspand. Er werd een laatmiddeleeuws egracht aangetroffen, vermoedelijk onderdeel van de laatmiddeleeuwse versterkingsgrachten rond Oudenaarde.

¹¹ Callebaut D. e.a. 2001, pp. 23-25.

¹² Taelman E., Vanholme N., Cherreté B. 2013.

¹³ Van Remoorter O., Devroe A., Vanden Borre J. 2016..

4.6.2. INDICATOREN

- Cai 500373¹⁴: tijdens een controle der werken ter hoogte van Ename Sas, ten oosten van het plangebied werden enkele archeologische vondsten gedaan. Het ging om silex materiaal uit de steentijden, aardewerk uit het laat-neolithicum en een bijna volledige rivierparelmossel.
- Cai 508230¹⁵: tijdens een veldprospectie werden 2 afslagen gevonden in silex die in het algemeen in de steentijden te dateren zijn.
- Cai 508235¹⁶: tijdens een veldprospectie ter hoogte van Hongerij werd een silex verzameld alsook 4 fragmenten grijs aardewerk.
- Cai 508234¹⁷: tijdens een veldprospectie ter hoogte van Riedekens werden 6 silexen (waarvan 1 geretoucheerd afslag) gevonden. Er werden eveneens 55 scherven middeleeuws aardewerk aangetroffen op de akker?
- Cai 508229¹⁸: ten oosten van het plangebied werd tijdens een veldprospectie op een akker verschillende laat-neolithische artefacten gevonden. Uit de late middeleeuwen werden vrij veel scherven gevonden. Ook enkele scherven uit de metaaltijden, romeinse periode en vroege middeleeuwen werden herkend.
- Cai 155465¹⁹: tijdens controle der werken werd aan de Muziekschool/Einpoort een landbouwlaag uit de ijzertijd, grondvesten van een deel van een poort van de middeleeuwse stadsomwalling en restanten van de 17de eeuwse Vaubanversterking gevonden.
- Cai 158402²⁰: ter hoogte van deze locatie werden verschillende artefacten uit de Spaanse Successieoorlog (1707-1714) gevonden tijdens metaaldetectie. Het ging om onderdelen van geweren en musketten, loodafval, pareerstang van een zwaard, zwaardpommel, gordelhaak van een schede, knopen van kleding (ca. 70 stuks) en 61 kogels. De kogels vertonen zeer verschillende concentraties die kunnen gecorreleerd worden aan de in de historische bronnen vermelde verspreiding van de actie. Er kon in de kogels een onderscheid gemaakt worden tussen 2 kalibers, wellicht die van de 2 strijdende partijen. De verspreiding van de kogels kan ruwweg overeenkomen met de vuurlinies.

¹⁴ Ameels V. e.a. 2003, pp. 61-65.

¹⁵ Archief IAP Ename.

¹⁶ Ibidem.

¹⁷ Ibidem.

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ De Groote K., IAP Opgravingen en waarnemingen verricht door de Buitendienst Oost-Vlaanderen, tussen 1990 en 1999, uitgezonderd de abdij site van Ename.

²⁰ Foard G. e.a. 2012.

4.6.3. ARCHEOLOGISCHE NOTA'S

- Oudenaarde Wijngaardstraat²¹: naar aanleiding van de verbouwing van een turnzaal een speelplaats werd een proefputtenonderzoek uitgevoerd ten zuiden van het plangebied. Voor de zone van de turnzaal is er mogelijk dat bij het uitgraven van de vloer tot een diepte van -55cm, muurresten, behorend tot het klooster, worden aangesneden. Immers blijken de funderingen op verschillende dieptes voor te komen. Omwille van deze reden werd er na de uitbraak van de vloer een archeologische opgraving aanbevolen.
- Oudenaarde Bruwaan III²²: Ter hoogte van het industriepark ten westen van het plangebied werd een landschappelijk booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Uit het landschappelijk onderzoek bleek dat het potentieel op steentijdsites nihil was. Uit het proefsleuvenonderzoek bleek dat de bodem zwaar verstoord was, er werd geen verder onderzoek geadviseerd.
- Oudenaarde Westerring²³: ten noordwesten van het plangebied werd naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen metaaldetectie en een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Uit het landschappelijk booronderzoek bleek dat de natuurlijke ondergrond voor een groot deel werd uitgegraven tot in de C-horizont. Wegens de grote graad van verstoring (aangebrachte vervuilde grond) werd de metaaldetectie vroegtijdig afgebroken. Er werd geen verder onderzoek geadviseerd.
- Oudenaarde Blekerijstraat 43²⁴: ten zuidwesten van het plangebied werd naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen metaaldetectie (en geofysich) onderzoek uitgevoerd en vervolgens een proefsleuvenonderzoek. Tijdens de metaaldetectie werden geen artefacten gevonden die in verband met de Slag van Oudenaarde gebracht kunnen worden. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden sporen van het 17de eeuws fort en de walgracht gevonden. Er werd geen vervolgonderzoek geadviserd.
- Oudenaarde ontubbeling Rietgracht²⁵: naar aanleiding van stedenbouwkundige handelingen werd ten oosten van het plangebied een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Uit de boringen bleek dat de bodemopbouw in hoge mate een antropogeen karakter had. Op een diepte van -90/-95cm werd de natuurlijke ondergrond aangetroffen. De werken bedreigden deze bodem niet, er werd geen vervolgonderzoek geadviseerd.

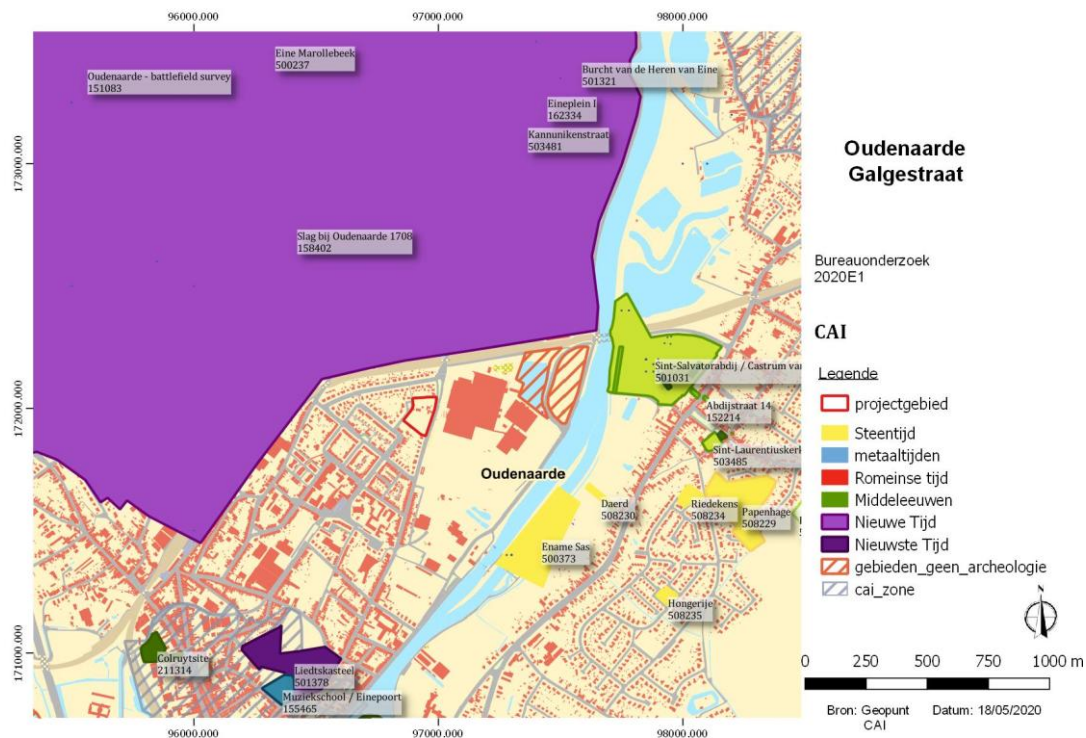
²¹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/13670>

²² <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/12590>

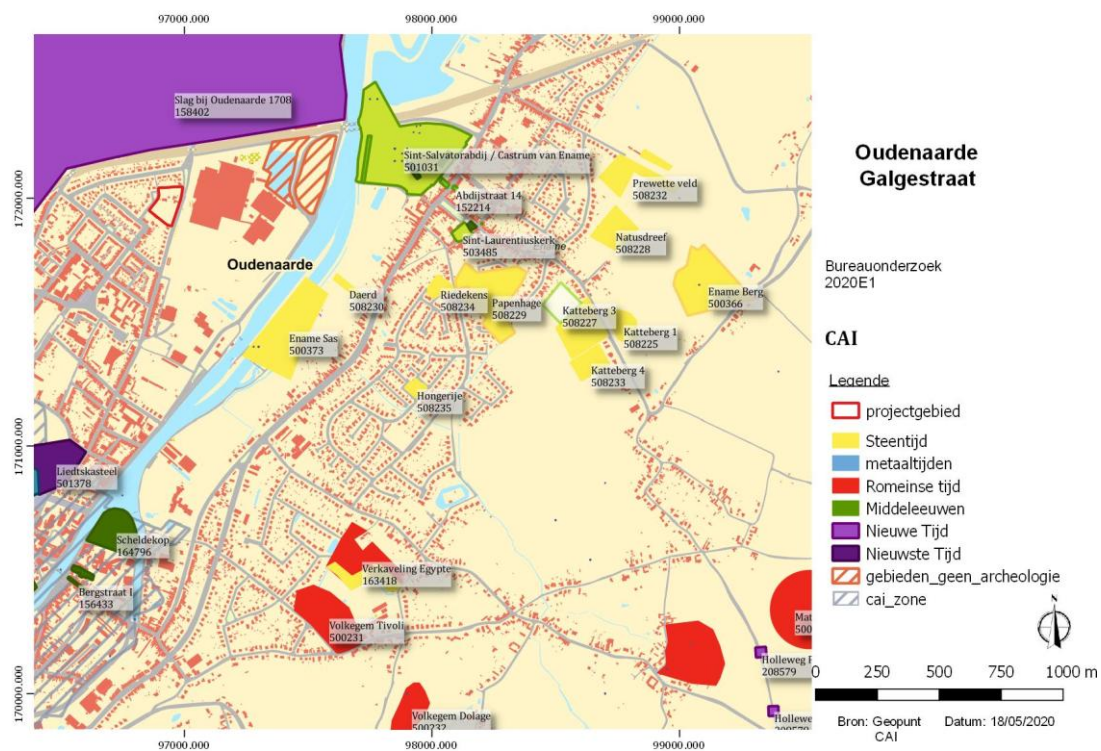
²³ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/10077>

²⁴ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/9686>

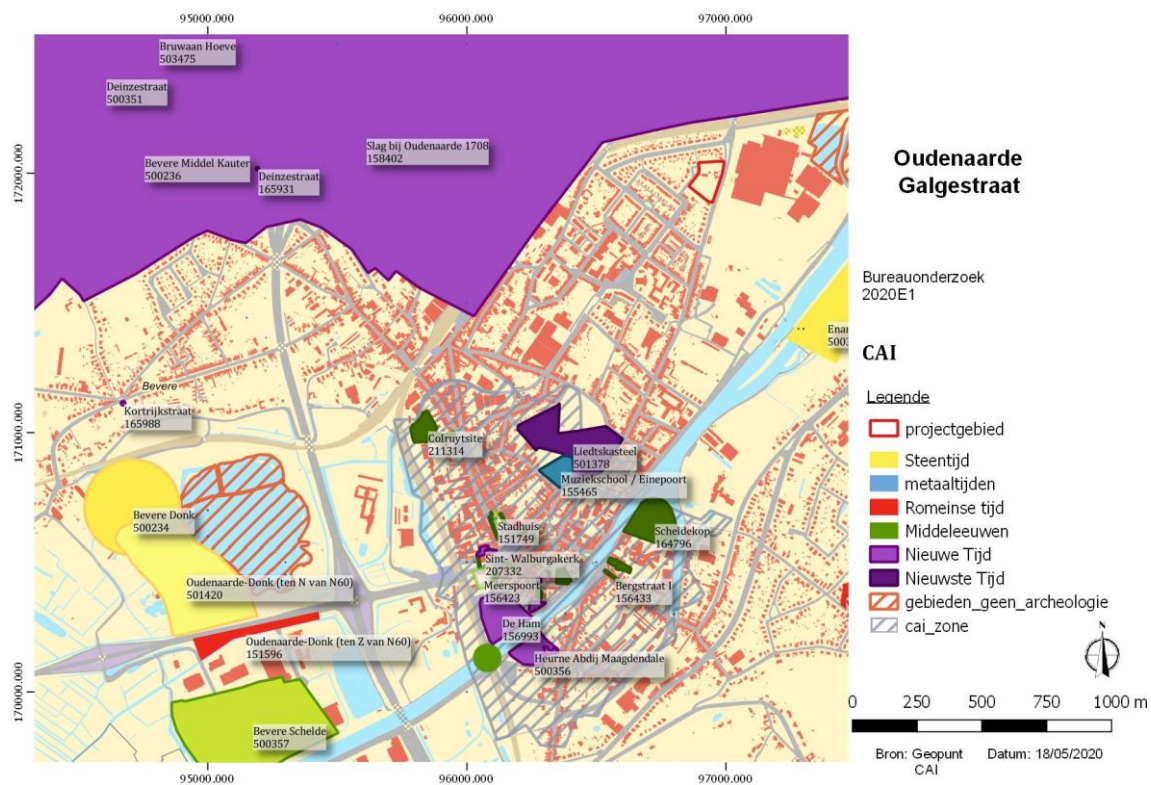
²⁵ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/8502>

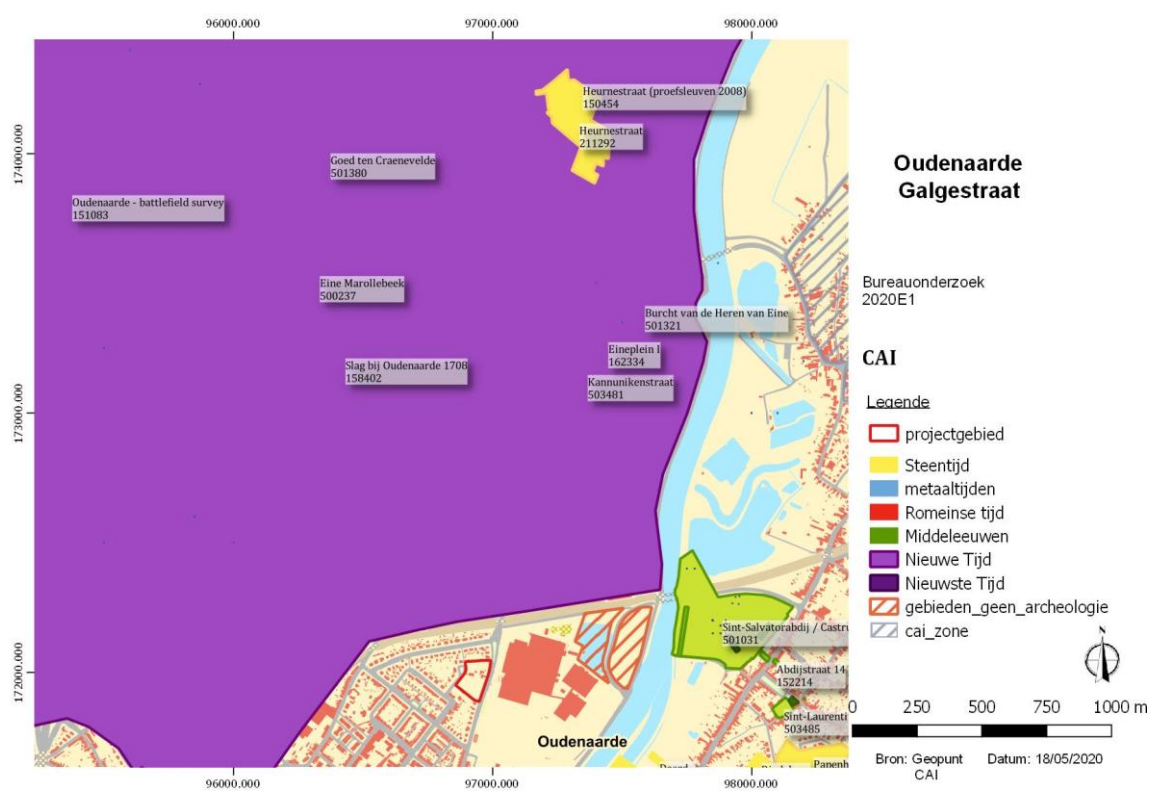
Figuur 27 CAI (Centraal Archeologische Inventaris) op GRB-basiskaart. (Bron: CAI en geopunt)

Figuur 28 CAI met focus op het deel ten oosten van het plangebied. (bron: geopunt)

Figuur 29 CAI met focus op het deel ten (zuid)westen van het plangebied. (bron: geopunt)

Figuur 30 CAI met focus op het deel ten noorden van het plangebied. (bron: geopunt)

5. SYNTHESE

5.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON

Op basis van bovenstaande informatie kan een archeologisch verwachtingspatroon naar voren worden geschoven. Er zijn geen bronnen beschikbaar om aan te tonen of het plangebied al dan niet bewoond was voor de 18de eeuw. Een eerste bruikbare kaart, namelijk de Ferrariskaart (1777) karteert het plangebied als weiland. Het plangebied bevindt zich op de rand van de Slag van Oudenaarde aan het begin van de 18de eeuw.

Op archeologisch vlak kan gesteld worden dat er in het algemeen een matig potentiële waarde aan het terrein kan worden toegeschreven. Rondom het plangebied werd al enig archeologisch onderzoek uitgevoerd.

Voor wat betreft de periode van de steentijden werden al enkele (prospectie)vondsten gedaan in de omgeving van het plangebied. Voor de pre-agrarische gemeenschappen (paleolithicum t/m neolithicum) was een ecologisch divers landschap belangrijk. De mens trok zijn tijdelijke kampementen meestal op langs overgangszones van nat naar droog, zoals bijvoorbeeld op droge zandruggen in beekvalleien. In dergelijke gradiëntzones zijn namelijk de rijkste en meest diverse voedingsbronnen aanwezig en was drinkwater binnen handbereik. Het plangebied ligt in de vallei van de Schelde, een brede alluviale vlakte met een vlak reliëf. De vallei wordt aan weerszijden begrensd door een heuvellandschap. De Tertiaire ondergrond van het onderzoeksgebied bestaat uit heterogeen siltige tot zandige afzettingen van het Lid van Moen binnen de Formatie van Kortrijk. Deze liggen echter op een diepte van 20 tot 30 m onder maaiveld. Uit het archeologische en historische onderzoek is gebleken dat in de omgeving van het onderzoeksgebied resten van menselijke aanwezigheid voorkomen daterend vanaf het Neolithicum. Dit betreft onder meer CAI-locatie 500373, gelegen aan de overzijde van de Schelde. Dit betreft een vindplaats van resten in een geulopvulling aangetroffen op een diepte van 5.75 m. Het plangebied is vrij gunstig gelegen voor het aantreffen van een paleobodem. Een landschappelijk booronderzoek kan uitsluitsel geven over de diepteligging van eventuele paleobodem en bijgevolg steentijdartefactensite.

Bij de introductie van de landbouw werd de geschiktheid van de bodem voor het plegen van akkerbouw een cruciaal criterium. De eerste akkers werden op de vruchtbaarste en makkelijk te bewerken gronden aangelegd. De grond binnen het plangebied is niet geschikt voor landbouw maar wel voor weiland. Gezien de ligging binnen de natte Scheldemeersen zal het gebied niet aantrekkelijk geweest zijn voor bewoning. Na vermoedelijke drooglegging in de middeleeuwen werd de omgeving gebruikt weiland. Op historische kaarten vanaf de 16de eeuw is geen

bewoning te zien binnen het studiegebied. Het potentieel tot kennisvermeerdering voor periodes vanaf de middeleeuwen en jonger is dan ook matig. In de directe omgeving van het studiegebied vond tijdens de nieuwe tijd de Slag bij Oudenaarde plaats. Er is dan ook kans op het terugvinden van relictten van dit treffen.

Concluderend kan gesteld worden dat het potentieel op kenniswinst voor het plangebied hoog is vanaf de steentijd, laag voor wat betreft de periodes neolithicum tot middeleeuwen en matig voor wat betreft de periodes vanaf de nieuwe tijden.

5.2. ONDERZOEKSVRAGEN

Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Historisch kaartmateriaal dat er bebouwing verschijnt binnen het plangebied vanaf de 20ste eeuw. Tijdens de Slag van Oudenaarde (1708) ligt het plangebied op de rand van de gevechten.

Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Er zijn geen gegevens bekend die een verstoring in de bodem aantonen.

Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Niet van toepassing.

Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

De werken zullen een grote impact hebben op het aanwezige bodemarchief (graven funderingen, aanleg nutsleidingen, zwaar rollend verkeer).

Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan op basis van het bureauonderzoek alleen niet vastgesteld worden.

Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Verder onderzoek wordt noodzakelijk geacht, dit wordt toegelicht in het Programma van Maatregelen.

6. BESLUIT

Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande aanvraag van een omgevingsvergunning met betrekking tot het verkavelen van gronden waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt. De totale oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt circa 13141m². Vandaar is men verplicht een archeologienota bij de aanvraag in te dienen. Het projectgebied bevindt zich niet in een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten is. Het valt noch in een beschermde archeologische site, noch in een vastgestelde archeologische zone.

De opdrachtgever vraagt een omgevingsvergunning aan voor het verkavelen van 10 loten.

Het plangebied ligt in de vallei van de Schelde, een brede alluviale vlakte met een vlak reliëf. De vallei wordt aan weerszijden begrensd door een heuvellandschap. Het plangebied is vrij gunstig gelegen voor het aantreffen van een paleobodem. Een landschappelijk booronderzoek kan uitsluitsel geven over de diepte ligging van eventuele paleobodem en bijgevolg steentijdartefactensite. Op historische kaarten vanaf de 16de eeuw is geen bewoning te zien binnen het studiegebied. Het potentieel tot kennisvermeerdering voor periodes vanaf de middeleeuwen en jonger is dan ook matig. In de directe omgeving van het studiegebied vond tijdens de nieuwe tijd de Slag bij Oudenaarde (1708) plaats. Er is dan ook kans op het terugvinden van relictten van dit treffen.

7. BIBLIOGRAFIE

- <https://www.geopunt.be/kaart>
- <https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>
- <https://cai.onroenderfgoed.be/>
- <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/>
- <https://maps.nls.uk/ww1/trenches/>

Ameels V. e.a. , 2003. Recent steentijdonderzoek in de regio Oudenaarde (Oost-Vlaanderen, België) in: *Notae Praehistoricae* 23, pp. 61-65.

Ameels V., 2013. Oudenaarde-Hoogstraat: opgravingsrapport. Brussel: intern OE-rapport.

Callebaut D. e.a. 2001, Opgravingen, bouwhistorisch onderzoek en restauratiewerken in de Sint-Laurentiuskerk te Ename (O.-Vl.), in: *Archaeologia Mediaevalis* jg. 24, pp. 23-25.

Callebaut D., De Groote K., 1988. Oudenaarde-Pamele (O-Vl.): middeleeuwse industriële stadssector in: *Archeologie*, 1988/2, pp. 200-201.

Castelain R., 1984. De woning 'De Hert' in de Broodstraat in: HGOK, deel 21, pp. 186-194.

Cordemans K., 2011. Archeologische opvolging van de aanleg van een natuureducatieve tuin in Oudenaarde (Ename). Gent: intern rapport VLM.

De Coninck B., 2016. Oriënterend en beschrijvend bodemonderzoek: site Saffre Frères (UTO) - Bussenloods, Dijkstraat 47 - Gelukstede 1, 9700 Oudenaarde. Leuven: AECOM Belgium BVBA.

De Graeve A., 2016. Vooronderzoek Oudenaarde-Sporthal, Erembodegem: Solva.

De Groote K. & Lemay N. 1994, De materiële cultuur in de Sint-Salvatorsabdij te Ename (stad Oudenaarde, prov. Oost-Vlaanderen) 1. Twee middeleeuwse latrines uit de westvleugel en een 17de-eeuwse afvalput uit de priorij, in: *Archeologie in Vlaanderen III*, pp. 401-418.

De Groote K., s.d. IAP opgravingen en waarnemingen verricht door de Buitendienst Oost-Vlaanderen, tussen 1990 en 1999, uitgezonderd de abdijsite van Ename. s.l. : s.n.

De Groote K., 2008. Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen: techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw), in: Relicta Monografieën 1. Brussel: VIOE.

De Gryse J., 2012. Oudenaarde-Scheldekop: historisch-cartografisch onderzoek. Sijsele: Ruben Willaert bvba.

De Smaele B., Pieters H., 2017. Archeologienota Stationsstraat 25-27 te Oudenaarde (OostVlaanderen). Gent: Adede

Foard G., Partida T., Vandeburie J., De Vriendt B., Urmel L., Derde W., 2012. Een archeologische evaluatie en waardering van het slagveld van Oudenaarde 1708 (Oudenaarde, provincie OostVlaanderen). Ename: Ename Expertisecentrum voor Erfgoedontsluiting.

Pede R., Klinkenborg S., 2011. Archeologisch onderzoek in een uithoek van de stad: Oudenaarde-De Ham. Resultaten van het archeologisch onderzoek gedurende maart-augustus 2008. Oudenaarde: Ename Expertisecentrum vzw.

Poulain M., 2017. Vooronderzoek Oudenaarde-De Krijgers. Erembodegem: Solva.

Schurmans M., 2018. Oudenaarde – ontubbeling verbindingsriolering Rietgracht. Amsterdam: VUhb's Archeologie.

Taelman E., Vanholme N., Cherreté B. 2013: Oudenaarde Liedtsplein. *Archeologisch onderzoek. Februari 2010 & juli 2012*, Solva Rapport 32. Erpe-Mere: Solva.

Van Remoorter O., Devroe A., Vanden Borre J., 2016. Archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Oudenaarde, Tacambaroplein, Colruytsite, BAAC Vlaanderen Rapport 178. Bassevelde: BAAC Vlaanderen.

Veraart D., Demeulemeester L., Wyns G., 2016. Oudenaarde Dijkstraat-Blekerijstraat (prov. OostVlaanderen). Ingelmunster: Monument Vandekerckhove.

Verbrugge A., 2016. Vooronderzoek Oudenaarde-Eindrieskaai. Erembodegem: Solva.

8. FIGURENLIJST

Figuur 1 Topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt, NGI)	6
Figuur 2 Detail van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt, NGI).....	7
Figuur 3 GRB-basiskaart met aanduiding van het plangebied en betrokken perceelnummers. (Bron: geopunt)	7
Figuur 4 Recente orthofoto met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)	9
Figuur 5 Zicht vanuit het zuidoosten op het plangebied. (bron: google).....	9
Figuur 6 Uitsnede uit het ontwerpplan. (bron: opdrachtgever)	10
Figuur 7 Digitaal Hoogtemodel met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	12
Figuur 8 Detail van het digitaal hoogtemodel met hoogteprofielen. (Bron: geopunt).....	13
Figuur 9 Potentiële bodemerosiekaart met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	13
Figuur 10 Tertiair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt).....	15
Figuur 11 Quartair geologische kaart met aanduiding van het plangebied. (Bron: geopunt)	16
Figuur 12 Uitleg type 3 Quartair geologische kaart. (Bron: geopunt) Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
Figuur 13 Uitleg type 3a. (bron: geopunt)	17
Figuur 14 Bodemkaart met projectie van het plangebied. (Bron: geopunt)	18
Figuur 15 Frickx-kaart (1744) met aanduiding van het projectgebied. (bron: geopunt).....	24
Figuur 16 Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	25
Figuur 17 Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt).....	25
Figuur 18 Kaart Vandermaelen (1846-1854) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt).....	26
Figuur 19 Popp-kaart (1842-1879) met aanduiding van het projectgebied. (Bron: geopunt)	26
Figuur 20 Orthofoto uit 1971. (Bron: geopunt)	27
Figuur 21 Orthofoto uit 1979-1990. (Bron: geopunt)	27
Figuur 22 CAI (Centraal Archeologische Inventaris) op GRB-basiskaart. (Bron: CAI en geopunt)	33
Figuur 23 CAI me focus op het deel ten oosten van het plangebied. (bron: geopunt)	33
Figuur 24 CAI me focus op het deel ten (noord)westen van het plangebied. (bron: geopunt)	34